10 Fillér (3 Lei)

Anul II. Nr. 110. Vineri, 31 Ianuarie 1941.

653
Dlui Kerekes Dumitru, plugar
KISBÁNYA
Şaztmár m. up. Alsófernezely

VESTEA BUNĂ A ARDEALULUI

A magyarországi románság szócsöve — Organ de afirmare al Românilor din Ungaria

Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redacţia şi administraţia:
Kolozsvár—Cluj, Str. Deák Ferenc-utca 36. Telefon 17-49

Căsuţa poştală Nr. 3.

Ce începe să vadă Franţa?

Vrând să se refacă, Franţa Mareşalului Petain începe să-şi pună pe alte temelii şcoala, aşezământul unde se făureşte sufletul cetăţenilor de mâne.

Şi în învăţământul francez — acuma se vede — sunt multe de îndreptat.

Învăţătorii făceau Stat în Stat. Nu-şi băteau capul cu Ţara, ci cu interesele lor de breaslă (să fie cât mai bine plătiţi şi înaintările să se facă după arătările lor). Emile Mireaux, ministrul educaţiei naţionale, desfiinţează „consiliile consultative", adică sfaturile învăţătorilor de pe lângă acest minister, mai mult piedici, decât pârghii de înaintare.

Deasemenea schimbă felul de recrutare al revizorilor şi inspectorilor şcolari.

Şcolile normale încă nu mai sunt, ca până aici, pepiniere de semidocţi (oameni pe jumătate învăţaţi, cum e mai rău). Viitorul învăţător trebue caşi viitorul preot, avocat sau doctor să înveţe mai întâi limbile clasice (latina şi greaca), temeiul oricărei ştiinţe, pe urmă să facă şi pedagogie pentru pregătirea sa de breaslă.

La istorie şi geografie, trebue să se dea însemnătatea cuvenită chestiilor locale şi provinciale, pentru a înfăţişa, după vrednicie, strădaniile de înaintare ale Francezilor. Învăţătorii trebue să se îndeletnicească apoi şi cu agri- şi horticultura (să ştie cum se lucrează câmpul şi grădina); iar învăţătoarele menajul (arta de a conduce casa).

Urmaşul lui Mireaux la ministerul educaţiei naţionale, Georges Ripert, face un pas mai departe, înlăturând în parte (nedreptatea ce din 1901 şi mai ales din 1904 se făcea învăţământului primar liber, adică celui catolic sau bisericesc. Până acum, şcolarii pregătiţi în învăţământul liber erau examinaţi exclusiv de învăţătorii Statului. Decretul Ripert prevede, că la examene, să între în comisiunea examinatoare şi reprezentanţii învăţământului liber. Sunt semne că, odată înlăturată nedreptatea în învăţământul primar, se va proceda la fel şi în învăţământul secundar şi în cel superior, libere, căci Biserica Franţei susţine cu mari jertfe nu numai mii de şcoli primare, ci şi secundare şi chiar cinci universităţi, numite „institute" catolice.

Dar chiar şi după lecuirea acestor rele, mai rămân încă atâtea de făcut. Călugării şi călugăriţele Bisericei catolice n'au încă oficial recunoscut dreptul de asociere, deşi membrii lor au sângerat acum de două ori pentru ţara nerecunoscătoare. E adevărat că, din 1914 încoace, nimeni nu-i mai supără pe călugări, ca până atunci. Un Stat de drept însă nu poate măsura cu două măsuri: una pentru învăţământul laic (de Stat) şi alta pentru cel liber (bisericesc). Dreptatea trebue să fie una, pentru toţi. Dar unde nu-i dreptate, nu-i stabilitate sau statornicie şi, fără statornicie şi răbdare, nu e progres.

Iată ce începe să vadă Franţa.

Pr. IOAN GEORGESCU

Inginerul Malaxa implicat în răscoala legionarilor a fost condamnat la 20 ani muncă silnică

— Au fost condamnaţi şi directorul general al teatrelor şi directorul Teatrului Naţional din Bucureşti —

BUCUREŞTI 30. — Din ordinul guvernului, autorităţile militare operează numeroase arestări în rândurile celor implicaţi în recenta răscoală legionară. Vinovaţii sunt traduşi în faţa instanţelor militare şi condamnaţi cu cea mai mare asprime.

Astfel inginerul Malaxa a fost judecat Miercuri de Tribunalul militar din Bucureşti şi condamnat la 20 ani muncă silnică. S'a dovedit, că inginerul Malaxa a avut un important rol în pregătirea răscoalei. Inginerul Perieţeanu, care deasemenea era în strânsă legătură cu rebelii, a fost condamnat şi el la 15 ani muncă silnică.

Printre personalităţile arestate şi traduse în faţa justiţiei se află: scriitorul Radu Gyr, directorul general al teatrelor din România şi Haig Acterian, directorul Teatrului Naţional din Bucureşti.

RECHEMAREA MINISTRULUI ROMÂNIEI DELA BERLIN

BUCUREŞTI 30. — Ministerul de externe comunică rechemarea dlui Dinu Creţianu, ministrul plenipotenţiar al României la Berlin. Se afirmă, că în curând vor fi rechemaţi şi miniştrii României la Madrid şi Roma.

Restabilirea ordinei naţionale şi sociale în Franţa

— Constituirea Comitetului executiv al Uniunii Naţionale —

VICHY, 30. (Havas). — Mareşalul Pétain a înfiinţat Comitetul executiv al organizaţiei Uniunii Naţionale ca organ al revoluţiei naţionale. Comitetul întruneşte cca 40 de reprezentanţi ai elitei politice, sociale şi ideologice, cari au luptat ani dearândul pentru colaborarea în interesul ordinei naţionale şi sociale. Comitetul va executa în termen de două luni, opera de organizare a Franţei. (MTI).

Inlocuirea consiliilor judeţene

VICHY, 30. (Havas). — In locul consiliilor judeţene în viitorul apropiat vor lua fiinţă comisii administrative compuse din câte 7-9 membri, care vor avea un rol consultativ în chestiunile judeţene. — (MTI).

Proectul preşedintelui Roosevelt a fost acceptat de Comisia de politică externă a Camerei

— Amendamentele propuse proectului —

WASHINGTON, 30. (Reuter). — Comisia de politică externă a Camerei deputaţilor a acceptat în şedinţă secretă trei amendamente la proectul de lege pentru ajutorarea Angliei. Amendamentele acceptate ar fi următoarele:

1. Efectul legii expiră la 30 Iunie 1943. 2. Preşedintele este obligat să se consulte cu conducătorii armatei terestre şi cu Amiralitatea înainte de a ceda armament sau alte materiale de răsboi. 3. Preşedintele este obligat să facă rapoarte periodice Congresului despre arendările şi creditele acordate. — (MTI).

Credit de 909 milioane dolari pentru noui vase de răsboi

WASHINGTON, 30. — Senatul american a aprobat şi a supus preşedintelui Roosevelt spre promulgare legea care deschide un credit de 909 milioane dolari pentru construirea unui efectiv de 400 vase mici, printre care vase curăţitoare de mine şi vase de vânătoare submarine. (MTI).

A murit ministrul de justiţie al Reichului

BERLIN 30. — Dr. Gürtner, ministrul de justiţie al Reichului german, după scurte suferinţe a încetat din viaţă Miercuri noapte. (MTI.)

*

BERLIN 30. (MTI.) — In conformitate cu hotărîrea Führerului, drul Gürtner, ministrul de justiţie al Reichului, va fi înhumat ca mort al naţiunii.

† Emil Bran
canonic pensionar

După grele suferinţe suportate cu creştinească răbdare, a trecut la cele veşnice Miercuri în 29 Ianuarie, canonicul pensionar Emil Bran, în al 77-lea an al vieţii sale şi al 52-lea an al vrednicei preoţii.

Un jumătate de veac a petrecut canonicul Emil Bran în pastoraţia sufletelor, în muncă stăruitoare săvârşită cu abnegaţie pentru mai marea mărire a lui Dumnezeu, pentru îndreptarea vieţii morale şi creştineşti a credincioşilor încredinţaţi grijei sale şi mai presus de toate în slujba neamului.

De numele lui Emil Bran se leagă o seamă de importante realizări, în toate parohiile prin cari a trecut în cursul celor 52 de ani de păstorire. Pentru vrednicia lui a fost distins de toţi arhiereii sub care a servit. La sfârşitul vieţii, obosit de truda zilnică a celor 52 de ani în ogorul Bisericii, a trăit retras la umbra altarului, pe care l-a servit cu atâta credinţă şi abnegaţie.

Rămăşiţele pământeşti ale defunctului, după prohodul care se va oficia în Biserica catedrală „Schimbarea la faţă", Vineri în 31 Ianuarie ora 3 vor fi aşezate spre odihnă veşnică în Cimitirul central.

Măsurile militare preventive rămân în vigoare în Irlanda

— Irlanda suferă mult de pe urma răsboiului —

AMSTERDAM, 30. (DNB). — D. De Valera, preşedintele consiliului de miniştri al Irlandei a rostit Miercuri seara un discurs radiodifuzat. Premierul adresându-se poporului irlandez a arătat că Irlanda sufere de lipsa produselor industriale, în consecinţă trebue să introducă restricţiuni la vânzare. Dealtfel şi lipsa cerealelor se resimte mult în Irlanda, fiindcă ţara dispune de prea puţine vase pentru transportarea articolelor industriale şi a alimentelor ce s'ar putea cumpăra din străinătate. In actuala situaţie, cumpărarea vaselor comerciale este aproape imposibilă. In continuare preşedintele consiliului de miniştri a anunţat că măsurile militare preventive rămân şi pe mai departe în vigoare în Irlanda (MTI).

După 22 Februarie 1941 monetele româneşti nu mai au valoare de circulaţie

Banca Naţională Maghiară şi băncile şi instituţiile de credit încredinţate vor proceda la preschimbarea monedelor româneşti în monede şi bancnote ungureşti începând dela 3 Februarie 1941 până la 22 Februarie 1941. Deci după data de 22 Februarie 1941 monedele româneşti de 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 şi 250 lei nu mai au valoare de circulaţie în teritoriul alipit Ungariei.

Schimbarea monedelor româneşti se face la cursul oficial 1 pengö—30 lei, fără nici o detragere, la toate filialele, agenţii şi delegaţiuni ale Băncii Naţionale Maghiare cât şi la băncile particulare încredinţate cu schimbarea monedelor.

Legile muncitorești ungurești cu ziua de 1 Februarie 1941 sunt extinse și în teritorul Ardealului alipit

Ordonanța No. 580/1941 M. E. publicată în „Bud. Közlöny" No. 20 din 25 Ian. 1941 — dispune mai departe în § 2, că dacă contractul de muncă încheiat înainte de 25 Ian. 1941 — este desființat prin denunțare până la 28 Febr. 1941 — în privința timpului de denunț — trebuie aplicate legile, care au fost în vigoare la 30 Aug. 1940 în teritorul realipit — întrucât după acesta legi timpul de denunț este mai lung, decât acel după legile, care acum intră în vigoare.

Comunicatul oficial german

Aviația germană a continuat bombarea Angliei

— Activitatea submarinelor germane —

BERLIN 30. (DNB.) — Comandamentul suprem al forțelor germane anunță: Un submarin german a scufundat mai multe vase comerciale engleze cu o deplasare totală de 11.500 tone. Avioanele germane de recunoaștere au atacat cu bombe explozibile și incendiare importante obiective militare din Londra, precum și instalațiunile de cale ferată din Anglia de Est. La Vest de Irlanda avioane germane de luptă au scufundat un vas comercial englez de 4600 tone și au deteriorat grav alte două vase comerciale.

Bateriile germane de coaste au bombardat cu mult efect obiectivele de importanță militară din Anglia de Sud-Est.

Aviația engleză n'a făcut incursiuni nici asupra teritoriului german și nici asupra teritoriului ocupat. Un avion german nu s'a reîntors la bază. (MTI.)

Mica Publicitate

CUMPĂR dormitor complect din lemn tare, precum și covoare persiene sau scoarțe românești. Adresa la ziar. 176

GOSPODINĂ care știe perfect găti, serioasă și onestă, pentru un menaj mai mic caută un domn singur. Adresa la ziar. 177

Despre puterea contractelor de drept civil — încheiate cu statul sau alte instituțiuni publice — în Ardealul alipit, înainte de 30 August 1940

Ministerul ungar cu No. 660/1941 M. E. în foaia oficială, Budapesti Közlöny No. 21 din 26 Ianuarie 1941, publică ordonanța — cu privire la puterea contractelor încheiate cu statul sau alte instituțiuni publice — înainte de 30 Aug. 1940.

Contractul încheiat cu Statul român înainte de 30 Aug. 1940, cu privire la prestare de serviciu față de stat — obligă partea contractantă și față de statul ungar, dacă statul ungar declară, că intră în raport de drept cu această parte.

Și partea are dreptul ca să invite statul ungar să se declare în termen de 30 zile — dacă vrea să între cu el în raport juridic. Dacă statul în termen nu răspunde — partea scapă din obligațiune. (§ 1.)

Contractele de chirie și arendă — care au fost încheiate de către instituțiuni publice, institut, sau fundațiune de interes public din teritorul realipit înainte de 30 Aug. 1940 cu privire la imobile de pe teritoriul Ardealului alipit — după regulele de denunțare și în acel caz pot fi desființate, dacă părțile au contractat pe termen hotărît.

Această dispoziațiune are aplicare și cu privire la contractele de chirie și arendă încheiate de către beneficiarul vreunei confesiuni recepte cu privire la beneficiu.

Aceste dispoziațiuni se aplică corespunzător și la contractele unde exploatare de pădure, minerit, sau alte lucruri — sau dat în folosință pe lângă contravaloare, etc. etc.

Toți meseriașii sunt obligați să se prezinte la Corporație pentru verificarea autorizațiilor și impunerea lor

Corporația Industrială din Kolozsvár-Cluj piața Carolina 5, a afișat o publicație prin care impune tuturor meseriașilor din Kolozsvár-Cluj și împrejurime să se prezinte la această instituție pentru verificarea autorizațiilor de meseriași și impunerea lor în conformitate cu legile fiscale din Ungaria.

Meseriașii se vor prezenta în următoarea ordine:

30 Ianuarie cei din industria construcțiilor, cum ar fi zidari, arhitecții, zugravii, sobarii, etc.

31 Ianuarie meseriașii din industria lemnului, cum ar fi tâmplarii, parchetarii, etc.

1 Februarie, cei din industria de haine.

2 Februarie din industria pielei.

3 Februarie, industria fierului

4. Februarie, industria alimentară.

5. Februarie, bărbierii, frizerii, manicuriștii, pedicuriștii, cosmeticienii, dentiștii.

6 Februarie, tipografii, legătorii, ciasornicarii, giuvaerii, droghiștii, fotografii, opticienii și celelalte meserii nearătate aci. Prezentările dimineața între 8—12 și d. a. 4—8.

Se vor lua măsuri pentru desvoltarea culturii de fructe și a fabricării de conserve în Ardeal

BUDAPEST, 30 (MTI). — Azi dimineață la ministerul agriculturii a avut loc o consfătuire în legătură cu producția și valorificarea fructelor din Ardeal. La această consfătuire au participat șase primari ardeleni, șefii secțiilor competente din minister și directorul ministerial d. Baranyos Károly. Dsa a salutat pe cei prezenți în numele dlui ministru al agriculturii, contele Bánffy Dániel și i-a asigurat că d. ministru dorește să dea tot sprijinul său culturii de fructe din Ardeal. Toate măsurile care se aplică deja în restul țării întru îmbunătățirea și desvoltarea culturii fructelor vor fi aplicate și în Ardeal, unde vor fi luate în considerare și considerentele speciale, date în această provincie, dându-se producătorilor un ajutor și mai accentuat.

D. Házay Árpád, consilier ministerial a deschis ședința, apoi reprezentanții producătorilor din Ardeal au expus doleanțele lor, dând diferite lămuriri. Au primit apoi cu bucurie sugestia ca în Ardeal să se înființeze intreprinderi pentru transformarea fructelor, ministerul acordând întregul său sprijin al acestor intreprinderi.

Comunicatul oficial italian

Atacurile britanice din Cirenaica și Kenya au fost respinse

— Lupte înverșunate pe frontul albanez —

De undeva din Italia 30. (Stefani.) Comunicatul Nr. 236 al marelui stat major italian: Pe frontul grec în cursul unor operațiuni de caracter local trupele italiene au ajuns în posesiunea unor importante poziții. Cu aceasta ocazie s'au făcut prizonieri și au fost capturate arme automate. Forțele aeriene italiene s'au amestecat în lupte și au bombardat căile de comunicație, poziții inamice, baterii și coloane de trupe grecești. Obiectivele militare din Salonic și terasamentul de cale ferată spre Atena au fost lovite de bombe grele. Aviația italiană de vânătoare a doborât în cursul luptelor aeriene 5 avioane inamice, două aparate italiene nu s'au reîntors la bază.

In Cirenaica, la Sud de Derna, forțele italiene au respins atacul unui detașament blindat, cauzând englezilor pierderi grele. Escadrile mai mici de avioane italiene au bombardat detașamente blindate, autocamioane și coloane de trupe britanice. Aviația italiană de luptă a colaborat în mod eroic și fără întrerupere cu forțele terestre.

In Africa de Nord, pe linia Gallabat, trupele italiene au respins un atac inamic. Pe frontul dela Kenya, trupele italiene au atacat forțele inamice, care au fost silite să se retragă. Formațiunile aeriene italiene au bombardat cu succes autocarele inamice. Avioanele engleze au atacat localitatea Asmara, fără a provoca pagube. Apăraera antiaeriană italiană a doborât un avion englez, care a tras salve de mitraliere asupra indigenilor din Somalia. (MTI.)

*** Dl. Dr. FILIP TEODOR și-a redeschis biroul advocațial în Nagyvárad-Oradea, Verbőczy-u. 4.**

SPECTACOLE:

TEATRU:

„Nebunia tinereții".

CINEMATOGRAFE:

CAPITOL: „Rasputin" (Țarul negru).
EDISON: 1. „Trei ingeri". 2. „Haiducii de munte".
EGYETEM: „Vinul."
RIO: „Femeea ideală".
ROYAL: premiera „Haina cu picățele" comedia hasliilor, la orele 3, 5, 7, 9.
URÂNIA: „Sufletul rătăcitor".

GRAI ȘI SUFLET ROMÂNESC

Hazurile dascălului filozof

Să le spunem mai bine: anecdotele profesorului de filosofie.

Ioan Vop-Florantin le-a scris ca „să amuze educativ".

Credea sincer că prin aceste snoave va contribui la înlăturarea „cazanelor Urîtului", la gonirea „dureroasei depresii și acelui soi de sugrumare psihică pe care le provoacă în creierul omului multiplele coliziuni".

Anecdotele lui I. P. Florantin sunt în versuri populare.

*

Stihul poporan a fost, de altminteri, obsesia lui.

Incă de prin 1868, în *Albina* „foaia natiunale generale" scoasă la Viena de frații Andreu Georgiu, Antoniu și Alexandru Mocioni și'ntr'al cărei program era „a petrece cu atențiune toate miscamentele pe terenul literariu", — Ioan Pop-Florantin a publicat, în ritm și grai popular, o descriere a războaielor dintre Romani și Daci:

Aleii Ce-auzii?
Că mă asurzii!
Tunet clocotește?
Trăsnet ropotește?
Ori vr'un smeu legat
Lanțul l'a sfărmat
Și s'a deslegat?
...Nu-i nor luminos
Ci-i un leu fălos:
Traian cel frumos!
Nor întunecat
Mi-i cel Dac moțat.

Marcu Romanul (Traian) spune despre Tordacul:

I-am tăiat, zic zeu,
Și pe tatăl său
Și pe frate-său
Dar pre el îl vreu
Dinții să-i ciocnesc
Brânci să-i îmbrâncesc.

Iar Tor îi strigă Romanului:

Pentru tatăl meu,
Iți iau capul tău;
Pentru frate-meu
Inima ți-o ieu,
Că armele mele
'S buzdugane grele
Iat unu 'n stânga,
Iat altu 'n dreapta
Cu-amândoă-oi da
Doară nu-i scăpa:
Stângul de-o greși,
Dreptul te-o lovi;
Dreptul de-o greși
Stângul n'o minți;
Peptul s'a sfărma
Fruntea va crăpa,
Fruntea de-a scăpa
Peptul s'o sfărma;
Ș'apoi ce-a scăpa
Trei nu-i număra
Și s'o spulbera
De săgeata mea —
Frică ți-e ori ba?

Și de vreme ce a crezut că pentru Ulpiu Traian, apoi pentru Scevola cel fără iubită ca și pentru cei „Doi Bruți neînțelepți" după aceea pentru „Trei Orați veri-buni cu trei Curiați" trebue să folosească stihul rustic, — cu atât mai mult a trebuit să verifice în spirit popular hazurile culese din popor.

*

Multă batjocură — din partea foștilor elevi, mai ales — au stârnit culegerile și prelucrările lui din glumele sătești. Totuși folkloriștii pot găsi în *Anecdotele poporane* ale lui I. P. Florantin material pentru o viitoare antologie a umorului românesc dela Magazia de veselie până în zilele noastre. Ele încep cu *Capacu minciunilor:*

Zise Râpă, corturaru
Către moș Gavril văcaru:
— Moș Gavrile, cum de faci
De-ți dă ăl boer colaci,
Borș, fripturi, plăcinte, ciorbă
Și cu tine stă de vorbă?
— Cum să fac? Spun la minciuni:
Despre-albini zic că-s tăuni,
Grierilor, gărgăuni,
Oamenilor buni, — nebuni...
Le spun tot cam gogonate
Le spun chiar hăt coronate,
Mărgărite'nșir; și tac
După ce le-am pus capac.

Râpă corturaru dă fuga la conac, declară că-i zodier și spune că'n ceruri (*„Sus în văzduh sfinții"*) a văzut un pui de câțea; ba îl și aude schiolălăind. Pentru aceasta el primește o „poftire pe ușă afară", însoțită (dacă nu mă înșel) de o scatoalcă:

Mincinos nepot de cioară,
Sai și tu 'n văzduh și sboară.

Soșește moc Gavril la curte; i se plânge boerul că Râpă a vrut să-l amețească:

C'o minciună lată, lată,
Și fără capac turnată.

Gavril tălmăcește însă minciuna care ne aflase har în ochii (sau în auzul) boerului, printr'altă minciună ce se reazămă pe lucruri cu putință: că într'adevăr vulturii, zburând în văzduh, duc și câte un pui de câțea, iar corturaru o fi văzut un așa câțol:

El l-o fi auzit pe sus,
In ghiare de vultur dus.

Astfel ticluită, născocirea capătă colaci în pumni; căci moș Gavril „a căpăcit mincu-

Cronica externă

Generalul Metaxas, primul ministru al Greciei a încetat din viață

— Generalul Wawel a fost la Atena. In Jugoslavia s'au făcut noui chemări și concentrări. Exerciții de apărare anti-aeriană la Sofia și Istambul. Führerul a plecat la Berlin. Germania în fața unor evenimente decisive. Vichy face concesii Berlinului. La Gibraltar se concentrează forțe navale britanice. Willkie intervine în Irlanda pentru Anglia. In Martie începe transportul armelor din America pentru Anglia sub pavilion neutru, probabil panamez —

— U. S. A. va fabrica 50.000 de avioane anual —

Generalul Wawell, comandantul suprem al trupelor britnice din Africa, a petrecut trei zile la Atena, venind pe bordul avionului său. Primul ministru, generalul Metaxas fiind bolnav, el s'a întreținut numai cu conducătorii armatei elene. Astfel cu generalul Papagos, comandantul suprem al armatei. Agenția KH anunță, că generalul Wawell a plecat Luni pe bordul avionului său la Cairo.

Se crede, că englezii atribue un rol important Greciei în evenimentele ce s'ar putea desfășura ulterior în Balcani. Ei s'ar fi obligat să asigure intervenția Turciei în cazul că Grecia s'ar afla atacată și de alte puteri în afară de Italia. Deasemenea comandamentului grec i s'a pus în vedere și un masiv ajutor britanic. Se pare însă că operațiunile britanice din Africa decurg într'un ritm mai încet decât cel prevăzut, așa că ajutorul promis grecilor ar mai putea întârzia.

s'au precizat ajutoarele pe care Anglia le poate pune la dispoziția Turciei în caz de conflict și mai ales în ceeace privește forța aeriană cu care britanicii îi pot sprijini pe turci.

MOARTEA GENERALULUI METAXAS

Și în timpul acestor febrile pregătiri și încordări poporul elen își pierde conducătorul. O zi după vizita generalului Wawell, generalul Metaxas, primul ministru al Greciei, a încetat din viață. El a contractat de câteva zile o anghină pectorală. Marți doctorii i-au aplicat o transfuzie de sânge, dar nu l-au mai putut salva și în zorii zilei de Miercuri și-a dat sfârșitul.

Agenția telegrafică elenă anunță din Atena, că Regele George l-a numit în locul generalului Metaxas pe Alexander Koricis, guvernatorul Băncii Naționale a Greciei, primministru al țării.

D. HITLER A PLECAT LA BERLIN

Corespondentul din Berlin al ziarului „Politika" afirmă că la Salzburg și Berchtesgaden s'au terminat consfătuirile pe care Führerul le-a avut cu cei mai apropiați colaboratori ai săi, iar d. Hitler a plecat la Berlin. In cursul zilei Cancelarul a primit și pe vitéz Bartha Károly, ministrul apărării naționale a Ungariei, fiind prezent la această intrevedere și generalul Keitel, comandantul armatei germane.

Ziarul „Politika" afirmă că Germania se află în fața unor evenimente hotărîtoare. D. Abetz, ambasadorul Reichului, s'a înapoiat la Paris, ducând cu el răspunsul, adică mesajul dlui Hitler pentru mareșalul Pétain.

Pare probabil că Abetz dela Paris a plecat împreună cu de Brinon, ambasadorul Franței la Vichy și că a remis șefului statului francez comunicările Führerului. Aceste comunicări sunt — se pare — în strânsă legătură cu cele discutate la Berchtesgaden între Führer și Duce.

Generalul Wawel la Atena

Cercurile bine informate afirmă, că vizita generalului Wawell e în strânsă legătură și cu tratativele duse la Ankara între statele majore britanice și turce. Ar fi vorba de constituirea unui front de apărare anglo—turco—grec în Orientul Apropiat printr'o colaborare militară între cele trei națiuni.

După alte informațiuni se crede, că comandamentul grec ar fi cerut avioane de vânătoare și tunuri antiaeriene, a căror lipsă se resimte pe fronturi și în orașele elene. Pe de altă parte Grecia nu dorește deocamdată o debarcare de trupe britanice, căci acest gest ar fi considerat ca provocător, ceeace ar atrage eventual imediata intervenție a forțelor germane.

Se anunță, că cu prilejul vizitei sale la Atena, generalul Wawell s'a întâlnit și cu colonelul Donovan, trimisul special al președintelui Roosevelt, și că cei doi militari anglosaxoni ar fi vizitat împreună frontul din Albania. Generalul Wawell a părăsit eri Atena, dar colonelul Donovan va mai rămâne câteva zile în capitala Greciei.

In Jugoslavia s'au făcut noui chemări și concentrări de trupe

Din Sofia se anunță în legătură cu vizita generalului Wawel, că în Jugoslavia s'au făcut noui chemări și concentrări de trupe. Eri ambasadorul sovietic din Bulgaria s'a prezentat la ministerul afacerilor streine spre a se informa asupra ultimelor evenimente, probabil asupra vizitei colonelului Donovan și a diplomaților germani.

Tot din Sofia se transmite informația, că von Papen, ambasadorul Germaniei la Ankara, va fi numit încurând într'un nou post.

EXERCIȚII DE APĂRARE ANTIAERIANĂ LA SOFIA ȘI ISTAMBUL

Dealtfel atât la Sofia, cât și la Istambul de trei zile se fac exerciții nocturne de apărare antiaeriană, cu stingerea complectă a luminilor și întrarea în acțiune a bateriilor antiaeriene.

Ni se pare, că după ce eri barometrul a anunțat înseninarea, astăzi el indică iarăși apropierea furtunii.

NELINIȘTE IN JUGOSLAVIA

Neliniștea se resimte și în Jugoslavia, iar discursul primului ministru Tvetcovici are tocmai menirea să fie considerat ca un apel pentru strângerea rândurilor, vorbind în localitatea Skoplje din sudul țării, el a spus între altele:

— Vrem pacea și nimic altceva, decât pacea. Tocmai pentru acest motiv poporul trebuie să păstreze cea mai puternică disciplină internă. Pentru ca aceasta pace să fie asigurată trebuie să fim gata pentru cele mai mari sacrificii. Pentru ca să putem rămâne fiii liberi ai unui stat liber, ne vom uni toate puterile ca să asigurăm libertatea și independența patriei noastre.

Ziarul „Magyar Nemzet" află din Istambul, că ziarele turce, comentând tratativele dintre statele majore anglo-turce, examinează îndeaproape situația din Balcani. Cercurile politice cred, că în cursul tratativelor

Vichy face concesii Berlinului

Demisia dlui Alibert, ministrul de justiție a guvernului din Vichy, constitue primul indiciu că d. Pétain inclină spre o înțelegere cu guvernul Reichului. A mai demisionat și d. Belin, ministrul lucrărilor publice. La Berlin se crede că va mai urma și demisia lui Peyrouton, ministrul de interne și cu el s'ar retrage din guvernul din Vichy și ultimul adversar al lui Laval, putându-se ajunge astfel la rezultate mai concrete pentru apropierea franco-germană. Demisiile de până acum sunt considerate ca concesii aduse în interesul apropierii și se speră că la Vichy sunt în desfășurare evenimente hotărîtoare, care ar putea avea ca rezultat o sinceră colaborare între Franța și Germania.

Agenția Havas anunță din Vichy că mareșalul a primit în audiență pe d. Jeanneney, președintele Senatului și pe Herriot președintele Camerei.

Contraamiralul Platon, subsecretar de stat al ministerului coloniilor, a avut o intrevedere cu amiralul Leahy, ambasadorul Statelor-Unite.

La Gibraltar se concentrează forțe navale britanice

Pe de altă parte din Madrid se anunță în baza comunicărilor primite dela Algeciras, că în rada portului Gibraltar au sosit în ultimul timp 20 mari unități navale de război britanice și patru vase pentru transportul trupelor.

Atmosfera Mediteranei e încărcată de electricitate.

WILLKIE INTERVINE LA DUBLIN PENTRU A SE CEDA BAZE ANGLIEI

Agenția NST crede a ști că d. Willkie va pleca din Anglia la Irlanda, unde în calitate de trimis special al dlui Roosevelt, va interveni la guvernul acestei țări să cedeze Angliei bazele aeriene și navale a republicei. In cazul acesta USA ar garanta integritatea teritorială și independența Irlanlei. După o altă versiune din Washington, Willkie s'ar fi înțeles cu d. Roosevelt, că înapoiat în Statele-Unite va accepta portofoliul executării programului de înarmare a Americei.

O altă știre din Washington anunță că guvernul dlui Roosevelt va supune Congresului un nou proiect care va preciza că producția anuală minimală de avioane va fi de 50.000 aparate. Pentru înfăptuirea acestui plan se va crea un minister al producției aviatice.

Comisia navală a Senatului a aprobat în unanimitate creditul de 1209 milioane dolari, cerut de d. Roosevelt pentru construirea unor noui șantiere, unor noui fabrici de muniții, în vederea modernizării apărării antiaeriene și pentru construirea a 400 unități mai mici de răsboi.

(Continuare în pag. 4-a)

---

na;" adică i-a aflat ceea ce numim noi astăzi: o *poantă*.

Iată — printre *anecdotele lui* — cea despre copiii balaoacheșului tată.

Intrebat care e numărul lor, el declară că nu are de unde ști; căci mereu îi caută: pe sub masă, pe sub aiți, pe sub poduri, la prohoduri, prin cămări, la iarmaroc. Când vrea să-i așeze la rând, fug toți mâncând pământul.

Stau și dau cu umăru —
Cum le-aș prinde număru?

In „Spovedania lui Todor" el mânuește îndemânatec vocabularul metaforic când îl pune pe găinar să mărturisească nu numai „câți cocoși el mai găsise; capre, curci ce-mi mai găsise", dar și:

Câte cămări ușurase
Câte pivniți luminase.

Când e pedepsit cu baterea a 50 de mătănii, el mai cere un supliment:

Mai dă-mi cinci prea sfânt părinte,
Să le am mai dinainte.

Această țifră e pentru capra pe care va fura-o la noapte și el dorește ca, începând de a doua zi, să viețuiască'n pace cu Dumnezeu:

De mâine să fim împăcați
Să trăim iar ca doi frați.

B. LAZĂREANU

Tribuna Ardealului

Editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚIEGANU

Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

ziar românesc ce apare pe teritoriul Ungariei. Este datoria fiecărui român ardelean să se aboneze, să citească și să răspândească ziarul nostru.

Costul abonamentului:

Pentru țărani 15 pengő (450 lei) anual, 8 pengő (240 lei) pe jumătate de an, 4 pengő (120 lei) pe 1/4 de an și 1.50 pengő (45 lei) pe lună. Pentru preoți, învățători și funcționari, 25 pengő (750 lei) pe an, 13 pengő (390 lei) pe 1/2 an, 7 pengő (210 lei) pe 1/4 an și 2.25 pengő (70 lei) lunar.

Abonamentul general 30 pengő (900 lei) anual.

Pentru bănci, instituții și abonamentele de sprijin 50 pengő (1500 lei) anual. Abonamentele în streinătate 40 pengő (1200 lei).

Tribuna Ardealului

Abonamentele, publicațiunile și inserările se primesc la Administrația ziarului în Deák Ferenc-u. 36.

Tariful inseratelor:

Publicațiuni 15 filleri (4.50 lei) m/m. pe 1 coloană. Anunțuri 10 filleri (3 lei) cm².
Mica publicitate 5 filleri (1.50 lei) cuvântul, cu caractere grase 10 filleri (3 lei) cuvântul.

Inmormântarea contelui Csáky

BUDAPEST 30. — Inmormântarea contelui Csáky István a avut loc azi înainte de masă la ora 10 din Aula parlamentului. La serviciul divin a asistat înaltul regent, preşedintele consiliului de miniştri, membrii guvernului, membrii Senatului şi Camerii, delegaţii din străinătate, membrii casei de Habsburg, reprezentanţii cultelor, corpul generalilor, primarul general, primarii capitalei şi mii de cetăţeni.

Serviciul divin a fost pontificat de cardinalul primat Justinian Serédy, în fruntea unui sobor de preoţi.

După terminarea serviciului divin, contele Teleki, preşedintele consiliului de miniştri, a parentat pe decedatul ministru de externe în numele naţiunii maghiare, relevând patriotismul şi meritele excepţionale ale defunctului.

Cortegiul funebru a pornit apoi spre cimitirul din Kerepes, unde au fost aşezate spre vecinică odihnă rămăşiţele pământeşti ale defunctului bărbat de stat.

Continuă perchiziţiile domiciliare în România

Numeroşi rebeli arestaţi în provincie

BUCUREŞTI 30. (MTI.) — Autorităţile militare continuă percheziţiile domiciliare. In cursul zilei de Miercuri s'au făcut percheziţii în casele mişcării legionare din toate sectoarele. S'au găsit numeroase arme, diferite articole şi bani în numerar. La Bucureşti au fost arestaţi 106 răsvrătiţi, printre cari se află şi colonelul Zăvoianu, fostul prefect de poliţie. In provincie au fost arestaţi 392 rebeli.

SOLDAŢII POT TRAGE IN LEGITIMĂ APĂRARE

BUCUREŞTI 30. (MTI.) — Generalul Antonescu a dat un decret prin care autorizează soldaţii să facă uz de armă, în caz de legitimă apărare şi atunci când sunt atacaţi, sau când cineva încearcă desarmarea sau desbrăcarea uniformei lor.

Autovehiculele nu pot părăsi Bucureştii fără autorizaţie specială

BUCUREŞTI 29. — Prefectul poliţiei din capitală a dat o ordonanţă prin care dispune, că automobilele şi autocamioanele nu pot părăsi Bucureştii, decât în baza autorizaţiilor speciale eliberate din caz în caz de Prefectura poliţiei.

Colonii de muncă pentru tinerii americani cari nu vor să presteze serviciu militar

WASHINGTON, 30. (DNB). — In şapte state ale Statelor-Unite din America vor lua fiinţă în curând colonii de muncă pentru tinerii care din motive de conştiinţă refuză să presteze serviciul militar. (MTI).

Noui chemări sub arme în Anglia

LONDRA, 30. (Reuter). — In conformitate cu mesagiul regelui George, tinerii englezi de 18—19 ani şi rezerviştii de 37 până la 40 de ani sunt obligaţi să se prezinte la comandamentele militare pentru prestarea serviciului militar. (MTI).

Guvernul grec va îndeplini programul lui Metaxas

— Manifestul adresat poporului grec —

ATENA, 30. — Agenţia telegrafică greacă anunţă:

Consiliul de miniştri a adresat poporului grec următorul manifest:

„In momentul în care soarta nemiloasă a răpit poporului grec marea personalitate a generalului Metaxas, guvernul din încredinţarea Regelui şi-a asumat sarcina grea de a prelua moştenirea marelui defunct şi a hotărît să continue să îndeplinească opera naţională începută. Guvernul este hotărît să continue programul generalului Metaxas care n'are alt scop decât terminarea victorioasă a războiului". (MTI).

•

BELGRAD, 30. (DNB). — D. Koricis noul preşedinte al consiliului de miniştri grec a fost încredinţat, în afară de preşedinţia consiliului, cu conducerea tuturor portofoliilor deţinute de decedatul general Metaxas. Astfel d. Koricis va conduce departamentele de războiu, al externelor, marinei şi aviaţiei.

D. Koricis a fost în primul cabinet condus de generalul Metaxas, ministrul economiei naţionale. — (MTI).

Flota japoneză este gata pentru orice eventualitate

— Japonia trebue să-şi întărească poziţiile de apărare —

TOKIO 30. (DNB.) Amiralul Oikawa, ministrul marinei, a declarat cu ocazia discuţiei asupra bugetului, că flota japoneză stă gata pentru orice eventualitate, care poate surveni în urma atitudinii Statelor Unite.

Cu acest prilej d. Toyo, ministrul de răsboiu, a arătat, că perfecţionarea sistemului de apărare naţională a Japoniei se face în conformitate cu ideologia naţională. După clarificarea situaţiei din Asia Orientală este de dorit extinderea liniilor de apărare ale Japoniei. In măsura în care Japonia se extinde spre Sud, trebue să-şi consolideze poziţiile din Nord. Din aceste motive este o datorie naţională primordială pentru Japonia crearea şi amplificarea poziţiilor nordice. (MTI.)

Svonuri neîntemeiate despre încheierea unui pact de neagresiune între Japonia şi Rusia sovietică

— Cercurile din Berlin consideră svonul ca prematur —

BERLIN, 30. (MTI). — Diferite agenţii de presă din America şi din alte ţări au lansat ştirea că încheierea unui pact de neagresiune între Rusia Sovietică şi Japonia este iminentă. Ba unele agenţii americane au anunţat că pactul ruso-japonez a şi fost parafat.

Faţă de aceste ştiri cercurile iniţiate din Berlin arată că aceste ştiri nu pot fi confirmate. D. Maciuoka, ministrul de externe al Japoniei, şi-a exprimat speranţa în recentul său discurs că tratatul de pescărit ruso-japonez va fi urmat în curând şi de alte tratate între cele două puteri mondiale, iar de atunci nu a sosit nici o ştire autentică din care s'ar putea deduce că conversaţiile între cele două state ar fi ajuns într'un stadiu aşa de avansat. De aceea cercurile berlineze nu cred în verosimilitatea ştirilor răspândite în străinătate despre un iminent pact de neagresiune între Rusia Sovietică şi Japonia.

— IN ATENŢIUNEA ABONAŢILOR. La trimiterea banilor rugăm abonaţii să binevoiască a scrie numărul abonamentului pe mandatul poştal.

— REPREZENTANTUL pentru provincie al administraţiei ziarului nostru d. GRIGORE BOTU se află de prezent la Szolnok Doboka-Someş în vederea achiziţionării de abonamente, rugăm cititorii noştri să-i acorde tot sprijinul.

✝

Cu inima îndurerată, dar resemnaţi în Dumnezeu, încunoştinţăm toate rudeniile şi pe toţi cunoscuţii, că mult iubitul nostru tată, frate, socru şi unchiu

EMIL BRAN

canonic, preot pensionar,

după grele suferinţe suportate cu creştinească răbdare, fiind împărtăşit cu Sf. Taine, a trecut la odihna veşnică, Mercuri 29 Ian. 1941 la orele 10½, în clinica din Cluj, fiind în anul 77 al vieţii şi în anul 52 al preoţiei.

Rămăşiţele pământeşti ale scumpului nostru defunct, după prohodul solemn, oficiat Vineri, 31 Ian. la orele 14 în biserica catedrală română unită din Cluj. se vor aşeza spre veşnică odihnă în cimitirul central al oraşului Cluj.

Odihneşte 'n pace, suflet bun!

Cluj, 30 Ian. 1941.

Fii: **Maria, Florica şi Gheorghe.**
Frate: **Laurenţiu,** protopop.
Ginere: **Vasile Mariş.**
Nepoate: **Alexandrina Podoabă, Maria Podoabă şi Elena Podoabă.**

Veri, verişoare, precum şi toate familiile înrudite.

Incepând de azi la ROYAL

„HAINA CU PICĂŢELE"

Comedia hazliilor! Pregătiţi-vă pentru râs...

Reprezentaţiile încep la orele 3, 5 şi 9

Cronica externă

(Urmare din pag. 3-a)

In Martie se începe transportul armelor în Anglia sub pavilion neutru

Comisiunile parlamentare continuă discuţia în jurul proiectului depus de preşedintele Roosevelt. Se crede, că Roosevelt ar fi fost de acord cu amendamentul care interzice vaselor de răsboi americane să escorteze convoaiele britanice. „Magyar Nemzet" deţine însă din America informaţia că spre sfârşitul lunei Martie se va începe transportul materialelor de răsboi pentru Anglia sub pavilion neutru, probabil panamez.

Führerul vorbeşte azi poporului german

BERLIN 30. (DNB.) — Azi 30 Ianuarie, ziua înălţării naţionale, Führerul va vorbi poporului german. Discursul Führerului va fi radiodifuzat la ora 16.30 de toate posturile germane. Discursul va fi repetat după terminarea serviciului de ştiri la ora 20.20. (MTI.)

A demisionat guvernul Irakului

ROMA 30. (Stefani.) — Din ştirile sosite din Bagdad, rezultă, că guvernul Irakului a demisionat. Cercurile politice arată, că guvernul a fost nevoit să demisioneze, deoarece sau făcut încercări permanente de înmixtiune în politica internă şi externe al Irakului (MTI.)

* Dl. Dr. LIPCEI ŞTEFAN şi-a redeschis biroul advocaţial în Nagyvárad-Oradea Szaniszló-u. 14.

RADIO

Vineri, 31 Ianuarie 1941.

Dudapest I.

6.40: Ora dimineţii, gimnastică. — 7: Radio-jurnal, comunicate, discuri. — 10: Radio-jurnal. 10.20: Conferinţă în l. ruteană. 10.45: Lectură. — 11.10: Cota apelor. — 12: Mersul vremii. — 12.10: Concert. — 12.40: Radio-jurnal. — 13.20: Ora, mersul vremii şi cota apelor. — 13.30: Muzică de ţigani. — 14.30: Radio-jurnal. — 14.45: Programul posturilor de radio. — 15: Ştiri economice. — 15.20: Orchestra poştaşilor. — 15.40: Sfatul gospodinelor. — 16.10: Reportaj şcolar. — 16.45: Ora, mersul vremii, radio-jurnal în l. maghiară, slovacă şi ruteană. 17.15: Discuri. — 18.05: Comunicate sportive. — 18.15: Conferinţa dlui prof. Ádám Jenő. — 19: Radio-jurnal în limba maghiară, germană şi română. — 19.20: Scenariu radiofonic. — 20.35: Cronica externă. — 20.50: Orchestra postului de radio. — 21.40: Radio-jurnal. 22: Muzică distractivă. — 23: Radio-jurnal în l. germană, italiană, engleză şi franceză. — 23.25: Discuri. — 24: Radio-jurnal.

Bucureşti

6: Ora dimineţii, Radio-jurnal I, muzică, discuri, sfaturi gospodăreşti. — 12.15: Ora, cota apelor, informaţii artistice şi sportive. — 12.30: Concert de prânz. — 12.50: Serviciul de ştiri germane. — 13: Continuarea concertului. — 13.10: Radio-jurnal II. — 13.30: Continuarea concertului. — 14: Jurnal cultural. — 17:Ora militară româno-germană. — 17.45: Piese pentru vioară, discuri. — 18: „De dincolo de mormânt", lectură. — 18.15: Melodii. — 18.45: Serviciul de ştiri germane. — 10: Radio-jurnal III. — 19.20: „Carmen", operă comică în 4 acte de Bizet, discuri. — După actul III (22.10—22.30): Radio-jurnal IV, sport. — 22: Jurnal pentru străinătate în l. germană, italiană şi franceză.

TIPOGRAFIA NAŢIONALĂ Kolozsvár Cluj. Str. Deák Ferenc-utca 36.